

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας,
Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης

Άσκηση ακοής -
σολφέζ -
ρυθμική αγωγή
II

Εαρινό εξάμηνο 2026

Ανδριανοπούλου Μόνικα

Περιεχόμενα:

Στόχοι β' εξαμήνου	1
Εικόνα πλήκτρων πιάνου	2
Τετράχορδα	3
Δυο λόγια για την πεντατονική μουσική και για το εξάχορδο	4
Τρόποι (εισαγωγή)	6
Οι τρόποι σαν κλίμακες	8
Τροπική μουσική	10
Τονικές μελωδίες	19
Χρωματική κίνηση	23
Βαθμίδες	24
Μελωδίες με χρωματική κίνηση	25
Δίφωνες μελωδίες	31
Συγχορδίες	38
Αρμονικές διαδοχές	39
Ρυθμός: Πολυρυθμός (ημίολο) – ασκήσεις – παραδείγματα ρεπερτορίου	45
Ενδεικτική βιβλιογραφία	56

Βασικοί στόχοι της «Άσκησης Ακοής» II

1. Μεμονωμένα διαστήματα: Τραγούδι & αναγνώριση (αρμονικά & μελωδικά).
2. Εδραίωση & καλλιέργεια ταχύτητας στην άμεση ακουστική αναγνώριση βαθμίδων μείζονας & ελάσσονας κλίμακας. Και: «ανάμεσα» στις βαθμίδες: Τραγούδι & αναγνώριση μελωδιών με χρωματική κίνηση
3. Εξάσκηση στη διάκριση της χαμηλότερης από δύο φωνές
4. Εξοικείωση με τους εικλησιαστικούς τρόπους
5. Άμεση ακουστική αναγνώριση & τραγούδι των συγχορδιών: μείζονα, ελάσσονα, ελαττωμένη, αυξημένη, μείζονα μεθ'7^{ης}, ντιμινοίτα
6. Άμεση ακουστική αναγνώριση & τραγούδι αρμονικών ακολουθιών & πτώσεων, με χρήση όλων των βαθμίδων σε ευθεία κατάσταση ή αναστροφή. Και: δανεισμένες συγχορδίες (έμφαση στην iv), IIN, παρενθετικές V (έμφαση σε V/V, V/III), φρύγια πτώση
7. Γρήγορη και άμεση οπτική αποκωδικοποίηση, άνετη εκτέλεση & ακουστική αναγνώριση ρυθμικών μοτίβων: παρεστιγμένα (και αντεστραμμένα), συγκοπές, παύσεις, συζεύξεις, αντιχρονισμοί, 3:2

Δομή 2^{ου} εξαμήνου

-13 εβδομάδες διδασκαλίας (με 10 υποχρεωτικές παρουσίες)

-Στο τέλος του εξαμήνου θα γίνει το 'τεστ προόδου' (dictée)

-Στην εξεταστική του Ιουνίου δίνονται προφορικές και γραπτές εξετάσεις. Η ύλη και για τα δύο μέρη της εξέτασης θα σας δοθεί εκ των προτέρων. Όποιος περάσει το τεστ προόδου, δεν θα χρειαστεί να ξαναπεράσει το γραπτό μέρος των εξετάσεων τον Ιούνιο, αλλά μόνο το προφορικό.

Τετράχορδα
Tetrachords

-Φυσικά τετράχορδα:

-Διαφορετικά τετράχορδα με βάση το ντο:

των απόλυτων τονικών υψών, οπότε σταδιακά εγκαταλείφθηκε η χρήση των εξαχόρδων, ενώ το 17^ο αι. καθιερώθηκε η 7^η συλλαβή, si.

(1.Grove Dictionary of Music and Musicians

2. Γιάννου, Δ. (1995). *Ιστορία της Μουσικής – Σύνομη Γενική Επισκόπηση*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

3.<http://www.medieval.org> -ανακτήθηκε 14/2/2012

4.http://en.wikipedia.org/wiki/Gamut_%28music%29#Diatonic_scales

κείμενο: *Gamut* as defined by George William Lemon, *English Etymology*, 1783)

Η καταγωγή των ονομασιών των νοτών

Ut queant laxis

Ut Queant Laxis (Hymn to St. John the Baptist)

Guido of Arezzo
(circa 991-1033)

Ut que - ant la - xis, Re - so - na - re fi - bris, Mi - ra
ges - to - rum, Fa - mu - li tu - o - rum, Sol - ve pol -
lu - ti, La - bi - i re - a - tum, Sanc - te Jo - han - nes.

‘Ut queant laxis,
Resonare fibris,
Mira gestorum,
Famuli tuorum,
Solve pollute,
Labbii reatum,
Sancte Johannes’

Ύμνος του 8^{ου} αιώνα προς τιμήν του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή από τον Paulus Diaconus. Τα λόγια σημαίνουν: Για να μπορέσουν οι δούλοι σου, με ελεύθερες φωνές, να υμνήσουν τα θαυμαστά έργα σου, καθάρισε κάθε μολυσμό από τα χείλη μας, Άγιε Ιωάννη.

Το ‘ut’ αντικαταστάθηκε από το ‘do’ επειδή το τελευταίο έχει πιο ανοιχτό ήχο καθώς τελειώνει με φωνήεν (do) παρά με σύμφωνο (ut). Πιθανόν το ‘do’ να επιλέχτηκε ως η πρώτη συλλαβή του ‘Domine’ (Κύριε). Η νότα ‘σι’ δεν συμπεριλαμβανόταν στο ‘φυσικό εξαχόρδο’ του Μεσαίωνα κι έτσι δεν εμφανίζεται στον ύμνο. Πάντως πιθανόν και το δικό της όνομα προέρχεται από τα δύο γράμματα ‘Sancte I^oannes’.

ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ Σύντομη και γενική εισαγωγή

► **Βοήθιος:** Ιταλός φιλόσοφος του 6^{ου} αι.: έκανε κάποιες αντιστοιχίες ανάμεσα στις ονομασίες τρόπων από την εποχή του Αριστοτέλη και αυτές τις δικής του εποχής, το πιθανότερο με αυθαίρετο τρόπο, μια και δεν υπήρχαν συγκεκριμένα ιστορικά στοιχεία και αποδείξεις για τις αντιστοιχίες αυτές.

► **Πάπας Γρηγόριος Ι:** έζησε περ. 540-604 μ.Χ., υπήρξε Πάπας μεταξύ 590-604 μ.Χ.. Θεωρείται ως ο άνθρωπος που ταξινόμησε τη μέχρι τότε μουσική της Δυτικής Εκκλησίας ανά τρόπο χρησιμοποιώντας το αριθμητικό σύστημα για να ονομάσει τους τρόπους, αν και αυτό είναι πιθανόν να έγινε 50-150 χρόνια μετά το θάνατό του.

→(Σημ. Περίπου την ίδια εποχή, ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός (676-756) κωδικοποίησε τα λειτουργικά μέλη όλου του χρόνου στην Οκτώηχο, η οποία αποτελεί το σπουδαιότερο έργο του.) [Καρλ Νεφ].

→6^ο-10^ο αι.: ακμή της Βυζαντινής μουσικής.

→8^ο αι.: Φεύγει από την Κων/πολη το πρώτο *όργανο* για τη Δύση, δώρο του βυζαντινού αυτοκράτορα Κων/νου του Κοπρώνυμου στο βασιλιά των Φράγκων Πεπίνο τον Κοντό.

► **9^ο αιώνας:** Με μία παρεξήγηση των γραπτών του Βοήθιου, ξεκινά η ταξινόμηση των τρόπων με τη χρήση ελληνικών ονομάτων. Ο χωρισμός σε 8 τρόπους έχει τις ρίζες του στους 8 ήχους της Βυζαντινής μουσικής.

► **Οι πρώιμοι ύμνοι του Γρηγοριανού Μέλους** συντέθηκαν χωρίς να ακολουθούν κανονισμούς τρόπων (μάλλον, από αυτούς εξήχθηκε η θεωρία των τρόπων). Έτσι, δε μπορούν όλοι να καταταχθούν οπωσδήποτε σε κάποιον από τους τρόπους. Ύμνοι που γράφτηκαν αργότερα, γράφτηκαν συνειδητά κατά τους τρόπους.

Οι 4 finales είναι: ρε, μι, φα, σολ. Από αυτούς προκύπτουν οι αυθεντικοί και στη συνέχεια οι πλάγιοί τους. Στους αυθεντικούς ο τελικός φθόγγος «finalis» είναι ο χαμηλότερος, ενώ στους πλάγιους, ο 4^{ος}:

9^{ος}-10^{ος} αι. ▼

[Βοήθιος ▼

1. <u>D</u> EFG <u>A</u> BCD	1 ^{ος} / 1 ^{ος} αυθ. / δώριος	Φρύγιος
2. ABC <u>D</u> EFG <u>A</u>	2 ^{ος} / 1 ^ο πλάγιος / υποδώριος	Υποδώριος
3. <u>E</u> FG <u>A</u> BC <u>D</u> E	3 ^{ος} / 2 ^{ος} αυθ. / φρύγιος	Δώριος
4. BC <u>D</u> E <u>F</u> G <u>A</u> B	4 ^{ος} / 2 ^{ος} πλάγ. / υποφρύγιος	Μιζολύδιος
5. <u>F</u> G <u>A</u> BC <u>D</u> E <u>F</u>	5 ^{ος} / 3 ^{ος} αυθ. / λύδιος	Υπολύδιος
6. C <u>D</u> E <u>F</u> G <u>A</u> BC	6 ^{ος} / 3 ^{ος} πλάγ. / υπολύδιος	Λύδιος
7. <u>G</u> A <u>B</u> C <u>D</u> E <u>F</u> G	7 ^{ος} / 4 ^{ος} αυθ. / μιζολύδιος	Υποφρύγιος
8. DE <u>F</u> G <u>A</u> B <u>C</u> D	8 ^{ος} / 4 ^{ος} πλάγ. / υπομιζολύδιος (δεν υπάρχει αντίστοιχος)	

(FINALIS, TENOR)

► Αργότερα, ο Ελβετός θεωρητικός **Γκλαρεάνους** (Glareanus, 1488-1563) στην πραγματεία του «Το Δωδεκάχορδο» (1547) προσέθεσε στη σειρά των τρόπων και τον «αιόλιο» και τον «ιώνιο» με τους αντίστοιχους πλάγιους τους, θεωρώντας το δώριο με σταθερά κατεβασμένη 6^η ως αιόλιο, και το λύδιο με σταθερά κατεβασμένη 4^η ως ιώνιο.

► Σήμερα μιλάμε για τους 7 αυθεντικούς τρόπους (ο 7^{ος} δεν προέρχεται απ'το Μεσαίωνα):

Ιώνιος (ντο), Δώριος (ρε), Φρύγιος (μι), Λύδιος (φα), Μιζολύδιος (σολ), Αιόλιος (λα), Λόκιος (σι).

Στο Γρηγοριανό Μέλος, η μόνη επιτρεπτή αλλοίωση ήταν στο σι-σιb, αλλά μερικοί πρώιμοι ύμνοι χρησιμοποιούσαν και μιb ή φα#.

Υπάρχουν και άλλα μέλη στη δυτική υμνολογία, τα οποία όμως επισκιάστηκαν από το Γρηγοριανό. Τέτοια είναι: το Αμβροσιανό μέλος, το Παλαιό Ρωμαϊκό, το Γαλλικό και άλλα. Απ' αυτά, *μόνο* το Γρηγοριανό μέλος υιοθέτησε το θεωρητικό σύστημα των 8 τρόπων.

► Ο ρόλος των τρόπων δεν ήταν να καθορίζουν την αρμονία, όπως οι σημερινές κλίμακες, αλλά να σημειώνουν την έκταση της μελωδίας, τους μελωδικούς τύπους και τις διαφορετικές καταλήξεις στο βασικό φθόγγο (finalis) και τη δεσπόζουσα (tenor).

(1. Γιάννου, Δ. (1995). *Ιστορία της Μουσικής – Σύντομη Γενική Επισκόπηση*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

2. Νεφ, Κ. (1985). *Ιστορία της Μουσικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Ν. Βότσης.

3. <http://www.medieval.org> -ανακτήθηκε 13/2/2012)

Κύκλος 5ών από το φα
&
Οι τρόποι.

F	-	C	-	G	-	D	-	A	-	E	-	B
λύδιος		ιώνιος		μιξολύδιος		δώριος		αιόλιος		φρύγιος		λόκιος

Λύδιος (από φα) : σαν τη μείζονα με 4^η αυξημένη

Ιώνιος (από ντο): σαν τη μείζονα

Μιξολύδιος (από σολ): σαν τη μείζονα με 7^η μικρή (όχι προσαγωγέας)

Δώριος (από ρε): σαν τη φυσική ελάσσονα με 6^η μεγάλη

Αιόλιος (από λα): σαν τη φυσική ελάσσονα

Φρύγιος (από μι): σαν τη φυσική ελάσσονα με 2^α μικρή

Λόκιος (από σι): χαρακτηριστικά: 2^α μικρή και 5^η ελαττωμένη

ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ως κλίμακες

αριστερά: ως φυσικές κλίμακες
δεξιά: με κοινό finalis το σι

[Τρόποι με άκουσμα "μείζονας": λύδιος, ιώνιος, μιξολύδιος
Τρόποι με άκουσμα "ελάσσονας": δώριος, αιόλιος, (φρύγιος, λόκριος)]

Λύδιος: σα μείζονα με οξυμένη
την 4η βαθμίδα, ώστε το διάστημα
1-4 να είναι 4η αυξημένη

F[Φα] → Σι

Ιώνιος: ίδιος με
τη μείζονα

C[Ντο] → Σι

Μιξολύδιος: σα μείζονα με
βαρυμένο προσαγωγή

G[Σολ] → Σι

Δώριος: σα φυσική ελάσσονα
με οξυμένη την 6η βαθμίδα

D[Ρε] → Σι

Αιόλιος: ίδιος με τη
φυσική ελάσσονα

A[Λα] → Σι

Φρύγιος: ξεκινά με ημιτόνιο.
Δύο ίδια τετράχορδα: ημ-Τ-Τ

E[Μι] → Σι

Λόκριος: ξεκινά με ημιτόνιο και
οι βαθμίδες 1-5 σχηματίζουν 5η ελατ.

B[Σι] → Σι

Τροπική μουσική

1. Γρηγοριανό Μέλος

Πηγή: <http://musicasacra.com/pdf/goodchild.pdf> (ανακτήθηκε 13/2/12)

Tantum Ergo

5

1. Tan-tum er-go Sa-cra-mén-tum Ve-ne-ré-mur cér-
2. Ge-ni-tó-ri, Ge-ni-tó-que Laus et ju-bi-lá-

nu-i: Et an-tí-quum do-cu-mén-tum Nó-vo cé-dat
ti-o, Sá-lus, hó-nor, vír-tus quo-que Sit et be-ne-

rí-tu-i: Praé-stet fi-des sup-ple-mén-tum Sén-su-
dí-cti-o: Pro-ce-dén-ti ab u-tró-que Cóm-par

um de-fé-ctu-i.
sit lau-dá-ti-o. A-men.

«Ένα τόσο μεγάλο μυστήριο, ας σκύψουμε τα κεφάλια και ας το προσκυνήσουμε
Και η παλιά γραφή ας δώσει τη θέση της σε μία νέα τελετουργία
Και η πίστη ας αναπληρώσει το έλλειμμα των αισθήσεων.»

(Πηγή μετάφρασης: <http://blog.adw.org/wp-content/uploads/TANTUM-ERGO-Study.pdf> [ανακτήθηκε 27/3/2014])

2. Γρηγοριανό Μέλος – Χριστουγεννιάτικη Λειτουργία. Μονή του Solesmes, Γαλλία
 Burkholder, P. & Palisca, C.V. (2006). *Norton Anthology of Western Music, Vol. 1: Ancient to Baroque*.
 New York: Norton & Company.

(d) Gradual: *Viderunt omnes*

Grad. 5. 13

Idérunt ó- mnes * fínes tér- rae sa-
 lu- tá- re Dé- i nóstri : jubi- lá- te Dé- o
 ó- mnis tér- ra. 14 Ψ. Nó- tum fé- cit Dó-

3α. Αγγλικός κανόνας του 13ου αιώνα: Sumer is icumen in!

3β. Sumer is icumen in!

Αγγλικός Κανόνας, περ.1250

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is in treble clef with a 6/8 time signature. The middle and bottom staves are in alto and bass clefs, respectively, with a 6/8 time signature. The music features a melody in the upper voice and a rhythmic accompaniment in the lower voices.

The second system of the musical score consists of three staves, continuing the melody and accompaniment from the first system. The notation includes various note values and rests, maintaining the 6/8 time signature.

The third system of the musical score consists of three staves, concluding the piece. The notation includes a double bar line at the end of the system, indicating the end of the piece.

4. Γρηγοριανό Μέλος – Χριστουγεννιάτικη Λειτουργία. Μονή του Solesmes, Γαλλία
 Burkholder, P. & Palisca, C.V. (2006). *Norton Anthology of Western Music, Vol. 1: Ancient to Baroque*.
 New York: Norton & Company.

(a) Introit: *Puer natus est nobis*

Intr. 7. 4, 7

U-er * ná-tus est nó- bis, et fí- li- us dá-tus est

nó- bis : cú-jus impé- ri- um super hú- me-rum é-

jus : et vocá- bi-tur nó-men é- jus, má-gni consí-

li- i Ange- lus. 5 *Ps.* Can-tá-te Dó-mi-no cánti-cum nó-

vum : * qui- a mi-rabí- li- a fé- cit. Gló- ri- a Pá-tri.

E u o u a e.

5. Bela Bartok (1881-1945)
Piano Concerto No.3, I

Allegretto

8

mf

3

6. Scottish melody
Ottman, W.R. (2004). *Music for sight-singing*, 6th Edition. New Jersey: Pearson Prentice Hall.

Moderato

mf

Fine

D.C. al Fine

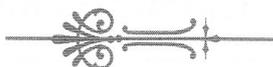
7. Γρηγοριανό Μέλος – Χριστουγεννιάτικη Λειτουργία. Μονή του Solesmes, Γαλλία
 Burkholder, P. & Palisca, C.V. (2006). *Norton Anthology of Western Music, Vol. 1: Ancient to Baroque.*
 New York: Norton & Company.

(b) Kyrie

(Soprano)

1. **K** Yri- e * e- lé- i-son. *ij.* Chrí-
 ste e- lé- i-son. *ij.* Ký-ri- e e-
 lé- i-son. *ij.* Ký-ri- e * ** e- lé- i-son.

Kyrie eleison.	Lord have mercy.
Christe eleison.	Christ have mercy.
Kyrie eleison.	Lord have mercy.

8. Maurice Jarre, θέμα από το *Jesus of Nazareth*

7

12

FIN

9. Γρηγοριανό Μέλος

Πηγή: <http://musicasacra.com/pdf/goodchild.pdf> (ανακτήθηκε 13/2/12)

Victimae Paschali

1

Vi-cti-mae pa-schá-li láu-des* ím-mo-lent Chri-sti-á -

ni. A-gnus red-é - mit ó - ves: Chri-stus ín - no-cens Pa-tri

re-con-ci-li-á-vit pec-ca-tó-res. Mors et vi-ta du-él-lo

10. Bela Bartok (1881-1945)

Fourteen Bagatelles, op.6, No.4

Grave $\text{♩} = 69$

ff

p poco cresc.

p cresc. molto

ff

p poco cresc.

p cresc. molto

ff

11. Άρια 'The trees on the mountain' από την όπερα *Suzannah* του Carlisle Floyd (1926-)

Andante piangendo (όγδοο=96)

The first system of the musical score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in a treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a time signature of 6/8. It begins with a whole rest for three measures, followed by a melodic phrase starting on a G4 note. The piano accompaniment is written in a grand staff (treble and bass clefs) with a 6/8 time signature. It features a constant arpeggiated accompaniment pattern in the right hand and block chords in the left hand. The dynamic marking *P ma sonoro* is present.

7

The second system continues the vocal and piano parts. The vocal line starts with a melodic phrase on a G4 note, moving through several notes. The piano accompaniment continues with the same arpeggiated texture and block chords. The dynamic marking *P ma sonoro* is maintained.

10

The third system concludes the piece. The vocal line features a melodic phrase that ends with a fermata. The piano accompaniment provides harmonic support with arpeggiated figures and block chords, also ending with a fermata. The dynamic marking *P ma sonoro* is present.

12. Γρηγοριανό Μέλος – Χριστουγεννιάτικη Λειτουργία. Μονή του Solesmes, Γαλλία.

Burkholder, P. & Palisca, C.V. (2006). *Norton Anthology of Western Music, Vol. 1: Ancient to Baroque*. New York: Norton & Company.

12

4. x. c.

G Ló-ri-a in excélsis Dé-o. Et in térra pax ho-
 mí-ni-bus bónae vo-luntá-tis. Laudámus te. Bene-dí-cimus
 te. Ado-rá-mus te. Glo-ri-ficá-mus te. Grá-ti-as

The image shows a musical score for a Gregorian chant. It consists of three systems of music. Each system has a vocal line (soprano) and a lute line (alto). The lyrics are written below the notes. The first system starts with a large 'G' and the word 'Ló-ri-a'. The second system continues with 'in excélsis Dé-o. Et in térra pax ho-'. The third system continues with 'mí-ni-bus bónae vo-luntá-tis. Laudámus te. Bene-dí-cimus te. Ado-rá-mus te. Glo-ri-ficá-mus te. Grá-ti-as'. There are some handwritten annotations in the top left corner, including the word 'Γρηγοριανό' and the number '12' in a box. The tempo marking 'x. c.' is in the top right corner.

13. Ralph Vaughan Williams (1872-1958)

Fantasia on a Theme by Thomas Tallis

For double string orchestra (1910/1919)

Largo sostenuto

Violin II.

unis.

sul G

mod.

ff

The image shows a musical score for Violin II. It consists of four systems of music. The first system is labeled 'Violin II.' and 'unis.'. The second system is labeled 'sul G'. The third system is labeled 'mod.'. The fourth system is labeled 'ff'. The score is in G major and 4/4 time. The tempo is 'Largo sostenuto'. The music features a prominent melodic line with some chromaticism and a steady accompaniment.

Τονικές μελωδίες

1. L.V. Beethoven:

Symphony No. 3 in Eb Major, Op. 55 "Eroica"

MARCIA FUNEBRE.

Adagio assai. (♩ = 80.)
sotto voce.
pp

Violino I.
 Violino II.
 Viola.
 Violoncello
 e Basso.

(Εκδ. Eulenberg)

&

2. Gabriel Faure (1845-1924)
Les Berceaux
(Τρία τραγούδια, op.23, No.1)

Andante

The first system of the musical score for 'Les Berceaux' by Gabriel Faure. It consists of three staves of music in bass clef, 12/8 time signature, and D major. The first staff begins with a quarter note G2, followed by quarter notes A2, B2, and C3, then a half note D3. The second staff continues with quarter notes E3, F3, G3, and A3, then a half note B3. The third staff continues with quarter notes C4, D4, E4, and F4, then a half note G4. The piece concludes with a final half note G4.

(Παρτιτούρα με τη συνοδεία πιάνου στην ιστοσελίδα: <http://artsongcentral.com/2007/faure-les-berceaux/>)

3. W.A. Mozart (1756-1791)
Eine kleine Nachtmusik, K.525

Allegro

The first system of the musical score for 'Eine kleine Nachtmusik' by W.A. Mozart. It consists of four staves of music in treble clef, 3/4 time signature, and D major. The first staff begins with a quarter note D4, followed by quarter notes E4, F4, and G4, then a quarter rest. The second staff continues with quarter notes A4, B4, and C5, then a quarter rest. The third staff continues with quarter notes D5, E5, and F5, then a quarter rest. The fourth staff continues with quarter notes G5, A5, and B5, then a quarter rest. The piece concludes with a final quarter note D5. Dynamics include *f* at the beginning, *p* in the third staff, and *sf* at the end.

4. Haydn (1732-1809)

Divertimento

Etwas lebhaft

Musical score for Haydn's Divertimento, measures 1-8. The score is in treble clef, 2/4 time, and A major. It features a melodic line with slurs and a bass line with slurs. The piece ends with a double bar line and the word "Fine".

Fine *D.C.*

5. Bach (1685-1750)

Brandenburg Concerto No. 2, III

Allegro assai

Musical score for Bach's Brandenburg Concerto No. 2, III, measures 1-8. The score is in treble clef, 3/4 time, and B-flat major. It features a melodic line with slurs and a bass line with slurs. The piece ends with a double bar line.

6. Handel (1685-1759)

Judas Maccabaeus

Allegro

Musical score for Handel's Judas Maccabaeus, measures 1-8. The score is in treble clef, common time, and B-flat major. It features a melodic line with slurs and a bass line with slurs. The piece starts with a forte (*f*) dynamic and ends with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The score includes dynamic markings *f*, *mf*, and *mp*. The piece ends with a double bar line.

f *mp*

mf

7η 6η 9η 8η 8η 7η

f

7.Mozart (1756-1791)
Così fan tutte, K.588
E amore un ladroncello

Musical score for Mozart's 'Così fan tutte'. The score is in treble clef, key of D major (two sharps), and 6/8 time. It consists of two staves. The first staff has a bracket labeled 'I' under the first four measures. The second staff has a bracket labeled 'V7' under the last four measures.

8.Haydn (1732-1809)
Συμφωνία Νο.26 σε ρε ελάσσονα, I

Allegro assai con spirito

Musical score for Haydn's Symphony No. 26. The score is in treble clef, key of B-flat major (two flats), and common time (C). It consists of three staves. The first staff begins with the tempo marking 'Allegro assai con spirito'.

9.Μελωδία από
 Ρώσικη μέθοδο σολφέζ

Musical score for a Russian solfège melody. The score is in treble clef, key of C major, and 3/4 time. It consists of three staves. Chord symbols are placed above the notes: Am, E, Am, Dm, Am, G, F on the first staff; E, Am, G7, C, E on the second staff; Am, C, E7, Am on the third staff.

Χρωματική κίνηση

1. Η χρωματική κλίμακα: ανιούσα / κατιούσα

Ascending: 1, #1, 2, #2, 3, 4, #4, 5, #5, 6, #6, 7

Descending: 1, 7, b7, 6, b6, 5, b5, 4, 3, b3, 2, b2, 1

2. Ποικίλματα 2ας μικρής

Ascending: 1, 7, 1, 2, #1, 2, 3, 2#, 3, 4, 3, 4, 5, 4#, 5, 6, 5#, 6, 7, 6#, 7, 1

Descending: 1, 2b, 1, 7, 1, 7, 6, 7b, 6, 5, 6b, 5, 4, 5b, 4, 3, 4, 3, 2, 3b, 2

3. Χρωματική 'περικύκλωση' των φθόγγων της συγχορδίας ντο+:

4. Μελωδίες με χρωματική κίνηση πάνω στις συγχορδίες ii7-V7-I: τραγούδι

1 ii7 V7 I7

2

3 4

5

6 3

Βαθμίδες

Μελωδίες που αποτυπώνουν τις
τάσεις όλων των βαθμίδων
 μείζονας ή ελάσσονας κλίμακας,
 συμπεριλαμβανομένων και των
 χρωματικά αλλοιωμένων ενδιάμεσων νοτών:

12171	2b71
21	3b21
321	
4321	4#51
5151	6b51
671	7b6b51
71	

Μελωδίες με χρωματική κίνηση

1.Schubert (1797-1828)
Ecossaisen No.3
1η εκδοχή...

Andante

...2η εκδοχή

Andante

2.Mozart (1756-1791)
Serenade, K.239

3.Haydn (1732-1809), Canzonettas & Songs
Pleasing Pains

4. Haydn (1732-1809)
Farewell Symphony

Three staves of musical notation in 3/4 time, key of G major. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music consists of eighth and quarter notes with some rests. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns. The third staff concludes the phrase with a double bar line.

5. Rimsky-Korsakov (Ρωσία, 1844-1908),
The Snow Maiden

Two staves of musical notation in 2/4 time, key of D major (two sharps). The first staff starts with a treble clef and a key signature of two sharps. The music features a steady eighth-note melody. The second staff continues the melody and ends with a double bar line.

6. Mozart (1756-1791)
Così fan tutte, K.588

Three staves of musical notation in 3/4 time, key of C major. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (Bb). The music features a melody with long, sweeping slurs over several notes. The second staff continues the melodic line with similar phrasing. The third staff concludes the phrase with a double bar line.

7. Bizet,
Habanera (*Carmen*)
(αρχική τον.: ρε-)

Musical score for Bizet's Habanera, measures 1-15. The score is in treble clef, 2/4 time, and D major. It features a characteristic habanera rhythm with triplets. Measure numbers 1, 8, and 15 are indicated at the start of their respective lines.

8. Mozart
Piano Sonata No.1, C maj., K.279
I. Allegro

Musical score for Mozart's Piano Sonata No. 1, measures 1-8. The score is in treble clef, common time (C), and C major. It features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes.

9. *Night and Day*. Πηγή: *Music for Analysis*, 5th edition, εκδ. Oxford University Press.

462. Night and Day

Moderato Porter

Musical score for 'Night and Day' by Cole Porter. The piano part is in treble and bass clefs, 4/4 time, and C major. The vocal part is in treble clef, 4/4 time, and C major. The piano part includes dynamics *mp poco*, *a poco cresc.*, and *f*. The vocal part includes the lyrics: "Like the beat, beat, beat of the tom - tom, When the jun - gle shad - ows".

fall, Like the tick, tick, tock of the state - ly clock, As it

stands a - gainst the wall, Like the drip, drip, drip of the

rain - drops, When the sum - mer show'r is through; So a

voice with - in me keeps re - peat - ing, you, — you, — you, —

Refrain

Night and day — you are the one, —

p-mf

On - ly you — be - neath the moon and un - der the

The first system of the musical score consists of a vocal line and piano accompaniment. The vocal line is in treble clef and contains the lyrics "On - ly you — be - neath the moon and un - der the". The piano accompaniment is in grand staff (treble and bass clefs) and features a steady bass line with chords in the right hand. A triplet of eighth notes is marked with a '3' above it at the end of the system.

sun. — Wheth - er near to me or far, — It's no

The second system continues the musical score. The vocal line has the lyrics "sun. — Wheth - er near to me or far, — It's no". The piano accompaniment continues with similar harmonic support. A triplet of eighth notes is marked with a '3' above it at the end of the system.

mat - ter, dar - ling, where you are — I think of you — night and day..

The third system continues the musical score. The vocal line has the lyrics "mat - ter, dar - ling, where you are — I think of you — night and day..". The piano accompaniment continues with similar harmonic support. A triplet of eighth notes is marked with a '3' above it at the end of the system.

Day and night — why is it

The fourth system concludes the musical score. The vocal line has the lyrics "Day and night — why is it". The piano accompaniment continues with similar harmonic support. A triplet of eighth notes is marked with a '3' above it at the end of the system.

so, This this long - ing for you fol - lows wher - ev - er I

The first system of the musical score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in a single treble clef and contains the lyrics "so, This this long - ing for you fol - lows wher - ev - er I". The piano accompaniment is written in grand staff notation (treble and bass clefs) and features a steady bass line with chords in the right hand. There are three triplet markings above the vocal line.

go? In the roar - ing traf - fic's boom, In the

The second system of the musical score continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line contains the lyrics "go? In the roar - ing traf - fic's boom, In the". The piano accompaniment maintains the same rhythmic and harmonic structure as the first system.

si - lence of my lone - ly room, I think of you, night and day..

The third system of the musical score concludes the vocal line and piano accompaniment. The vocal line contains the lyrics "si - lence of my lone - ly room, I think of you, night and day..". The piano accompaniment continues with the same accompaniment style.

Δίφωνες μελωδίες

διατονικές (1), χρωματικές (2), με V/V (3-7, 10), με V/III (8-10), IIN (11)

1. Mozart, Clarinet Concerto in A, K 622 (αρχ.τον.:λα+)

5

2. Henry Purcell (1659-1695) Όπερα Διδώ και Αινείας, Οστινάτο από το Θρήνο της Διδούς (αρχ.τον.:σολ-)

4

3. Haydn – Symphony No.94, Mvt.2

4. Mozart Lied, *An die Freundschaft* (αρχ. τον.:ντο+)

Langsam

Measures 1-3 of the piece. The treble clef staff begins with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The bass clef staff has a whole rest in the first measure, followed by quarter notes G2, A2, and B2 in the second measure, and a whole note C3 in the third measure.

Measures 4-6. The treble clef staff has a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The bass clef staff has a whole note G2 in the first measure, a whole note A2 in the second measure, and a quarter note B2 followed by a quarter note C3 in the third measure.

Measures 7-9. The treble clef staff has a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The bass clef staff has a quarter note G2, followed by quarter notes A2, B2, and C3.

Measures 10-11. The treble clef staff has a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The bass clef staff has a quarter note G2, followed by quarter notes A2, B2, and C3.

Measures 12-15. The treble clef staff has a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The bass clef staff has a quarter note G2, followed by quarter notes A2, B2, and C3.

8. Mozart, Άρια 'Η Βασίλισσα της Νύχτας' από την Όπερα *Ο Μαγικός Αυλός*

First system of the musical score, measures 1-6. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 4/4. The right hand (treble clef) begins with a whole rest, followed by a half note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The left hand (bass clef) plays a continuous eighth-note accompaniment starting on G3.

Second system of the musical score, measures 7-12. The right hand continues with a half note C5, a quarter note D5, and a quarter note E5. The left hand continues with eighth-note accompaniment, including a chromatic descent from G3 to F3.

Third system of the musical score, measures 13-18. The right hand features a sixteenth-note run (F5-E5-D5-C5-B4-A4-G4) and a half note G4. The left hand continues with eighth-note accompaniment, including a chromatic ascent from F3 to G3.

Fourth system of the musical score, measures 19-24. The right hand continues with a half note A4, a quarter note B4, and a quarter note C5. The left hand continues with eighth-note accompaniment, including a chromatic descent from G3 to F3.

Fifth system of the musical score, measures 25-30. The right hand features a sixteenth-note run (D5-C5-B4-A4-G4-F4-E4) and a half note D4. The left hand continues with eighth-note accompaniment, including a chromatic ascent from F3 to G3.

Sixth system of the musical score, measures 31-36. The right hand continues with a half note E4, a quarter note F4, and a quarter note G4. The left hand continues with eighth-note accompaniment, including a chromatic descent from G3 to F3. The system concludes with a double bar line.

9. Schubert, *Συμφωνία No. 9, II*

Andante con moto

Oboe *p*
 Viola *p* [*sempre stacc.*]
 Contrabass *p*

8

Ob.
 Vla.
 Cb.

13

Ob.
 Vla.
 Cb.

17

Ob.
 Vla. *p*
 Cb.

24

Ob.
 Vla. *pp*
 Cb. *ffz*

ffz
ffz
ffz

10. Beethoven, *Piano Sonata Op.28, D maj., II, μμ1-8* (Editio Musica Budapest)

Andante

52

p

cresc.

p

sempre stacc.

5

52

cresc.

p

cresc.

p

cresc.

3

3

1. 5. 2. 3

3

3

4

3

4

11. Schubert Lied 'Der Mueller und der Bach', από τον κύκλο *Die schoene Muellerin* (αρχ. τον.: σολ-)

5

3

3

4

3

Αρμονικές Διαδοχές

1. Περιπτώσεις διαφορετικών συγχορδιών πάνω από τον ίδιο μπάσο:

1. I iii IV V I I I⁶ IV V I

2. I IV V I I ii⁶ V I

3. I IV V⁻⁷ I I IV V⁶₄ ⁻⁵₃ I

4. I V⁶ I I V⁶₅ I I vii^{7b} I

2. Κάποιες χαρακτηριστικές κινήσεις στο μπάσο & χαρακτηριστικές αρμονικές διαδοχές:

αν.2α αν.3η (ή κατ.6η)
 i V⁶₄ ή vii⁶ i⁶ iv V i i⁶ IV⁶₆ ή ii⁶ V⁷ i

αν.4η (ή κατ. 5η) αν.5η (ή κατ. 4η)
 i iv i⁶₄ V (-7) VI i V VI iv V

κατ.3η (ή αν.6η) κατ.Γ κατ.ημ.
 i VI iv V⁷ i i dim. i i iv⁶ V

3. V6/5, ii6, πτωτικό 6/4

I IV $V^4_{\underline{3}}$ I $V^5_{\underline{4}}$ I ii^6 $V^6_{\underline{4}}$ $\underline{3}$ vi

4. Φρύγια πτώση

i iv V i iv⁶ V
(Μισή πτώση)

(ημιτόνιο: 'φρύγια' πτώση)

5. V/V

I IV V I IV V/V^5 V $\underline{7}$

I $\underline{6}$ V/V^5 V I vi V/V^7 V

6. Ντιμινούτα (σε μείζονα τονικότητα)

I IV I i vii^{7b} i

7. Δανεισμένη iv (από την ομώνυμη ελάσσονα)

α. β. γ.
(βλ. Chopin νυκτερινό Op.32 No.2)

I IV I I IV (iv^{3b}) I I iv^{3b} I

8. dim., iv, V7, V/V

I vii^{7b} I₆ iv I V⁻⁷ vi IV ii V/V V₆₇ I

9. IIN σε μείζονα και σε ελάσσονα τονικότητα

α. β. γ.

i ii⁶ V⁷_# i i IIN⁶ V⁷_# i i IIN⁶ V⁶₄ V⁵_# i

α'. β'. γ'.

I ii⁶ V⁷ I I IIN⁶ V⁷ I I IIN⁶ V⁶₄ V⁵₃ I

10. V/III (σχέση σχετικών τονικοτήτων)

V i VII III ii⁶ V⁶₄ ⁵/₃ i

11. V/III, IIN

i V/III - ⁶/₅ III IIN⁶ V⁶₄ V⁵_# i

12.V/III, V6/5 (La Folia)

i V i VII III VII V⁶ i iv⁶ V
(V/III) (φρύγια πτώση)

13. Διαβατικό 6/4, DD, πτωτικό 6/4, V/III, ΠN

i V⁶₄ i⁶ iv (V⁶₃ V vi ii⁶ V⁶₄ ⁵/₃ i (V) III ΠN V⁶₄ ⁷/₃ I

14. Σύνοψη των αρμονικών ακουσμάτων του 2ου εξαμήνου:

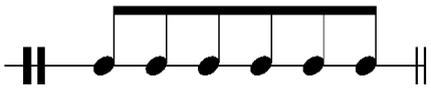
I IV V⁷ I I ΠN V⁶ I I vii⁷₄ I I V/V V

4
I iv I i V/III III V⁶₅ i iv V

Ρυθμός

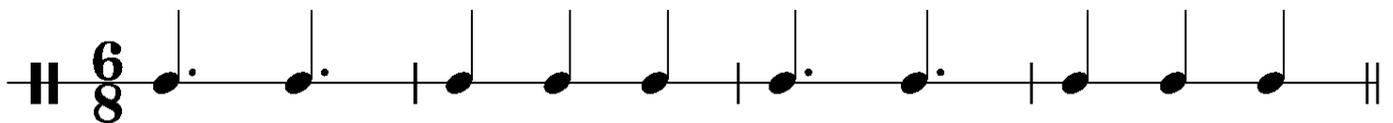
Πολυρυθμός 3:2 και 2:3 – ασκήσεις - παραδείγματα ρεπερτορίου

Σχέση 3 προς 2

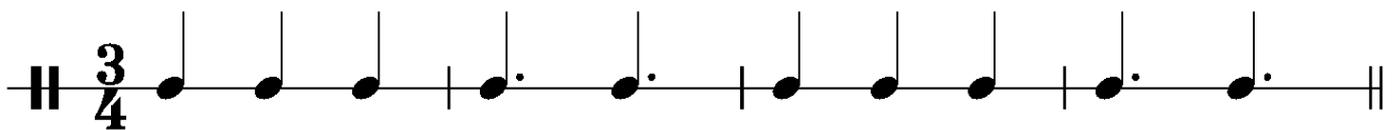
	
	

Διμερής & τριμερής ομαδοποίηση: οριζόντιος συνδυασμός

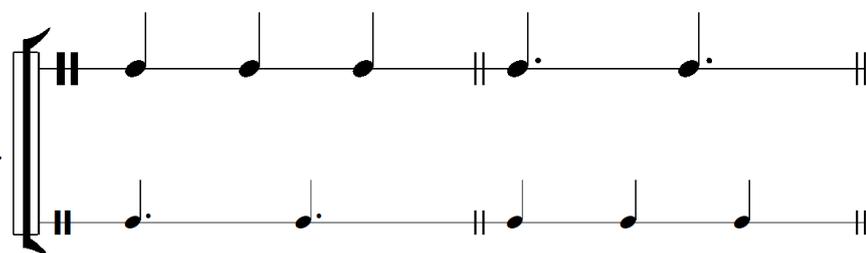
«Ημίολο» ή «ημιόλιο»: Αντικατάσταση δύο «τέλειων» αξιών με τρεις «ατελείς» (παραδοσιακά):

... & το αντίστροφο:

Διμερής & τριμερής ομαδοποίηση: κάθετος συνδυασμός

Πολυρυθμός 2:3

Πολυφωνικά:

α). ξεκινώντας από τριμερές μέτρο:

Musical notation for Polyrhythm 2:3, starting from a 3-measure unit. The notation consists of two staves, both in 3/4 time. The top staff contains a sequence of quarter notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6. The bottom staff contains a sequence of eighth notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6. The first measure of the bottom staff is a whole rest. The piece concludes with two measures of eighth notes: C6, B5 and A5, G5, each with a fermata and a '2' below it, indicating a final two-measure unit.

Πολυρυθμός 3:2

Πολυφωνικά:

β). ξεκινώντας από διμερές μέτρο:

Musical notation for Polyrhythm 3:2, starting from a 2-measure unit. The notation consists of two staves, both in 2/4 time. The top staff contains a sequence of quarter notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6. The bottom staff contains a sequence of eighth notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5, C6. The first measure of the bottom staff is a whole rest. The piece concludes with two measures of eighth notes: C6, B5 and A5, G5, each with a fermata and a '3' above it, indicating a final three-measure unit.

Ρυθμός: Σχέση 3 προς 2 στο ρεπερτόριο

1. Joaquin Rodrigo (1901-1999). *Concierto de Aranjuez* (3+3 → 2+2+2 = $l\ \text{ll}\ \text{ll} \rightarrow l\ l\ \text{ll}$)

Allegro con spirito (♩ = 84)

GUITARRA

2. Anthony Holborne (1545?-1602). Πηγή: *The New Anthology of Music*, Ed. Peters

(2+2+2 → 3+3) = $l\ l\ l\ l \rightarrow \text{ll}\ \text{ll}$

GALLIARD : Ecce quam bonum

3. Johannes Brahms (1833-1897). Συμφωνία Νο.3, op.90 (Εκδόσεις Eulenberg)
 (2+2+2 → 3+3) = li li li → lll lll

Violine II

Bratsche

Vi.

Br.

4. W.A. Mozart (1756-1791):

Mozart Piano Sonata K332, I, μμ 49-65:

3 προς 2

(cresc.)

(p)

(cresc.)

(f)

(p)

(f p) (f p) (f p) (f p) (f p) (f p)

Ημίολο

(cresc.)

(p)

* (ΝΤο Μάγωνα)

* (ΝΤο Ελάσσονα)

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ J. JERSILD, *Ear Training: Basic Instruction in Melody and Rhythm Reading*, εκδόσεις Wilhelm Hansen

Άρση και αντεστραμμένα παρεστιγμένα (Εισαγωγή):

Άρση (το μισό τού χρόνου):

Allegro

Άρση (το 1/4 τού χρόνου):

Allegro

Αντεστραμμένο παρεστιγμένο:

(Τρόπος σκέψης:)

Allegro

Συγκοπές (Εισαγωγή):

Allegro 4/4

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

Adagio 4/8 (2/4)

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

Αντιχρονισμός (Εισαγωγή):

Allegro 4/4

Τριμερής vs διμερής υποδιαίρεση του παλμού – αντιστοιχίες μοτίβων (Εισαγωγή):

55. *Alla breve*
 $\frac{4}{2}$

56. *Allegro*
 $\frac{4}{4}$

58. $\frac{4}{4}$

62. *Allegro*
 $\frac{4}{4}$

69. $\frac{4}{4}$ 7 7 7 7 7 7 | - 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 |

7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 ||

Allegro

77. $\frac{4}{4}$ 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 |

7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 |

7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 |

7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 ||

Allegro

84. $\frac{4}{4}$ 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 |

7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 |

7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 ||

85. $\frac{4}{4}$ 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 |

7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 | 7 7 7 7 7 7 7 7 ||

Adagio

87. $\frac{4}{4}$

Musical notation for exercise 87, marked Adagio, in 4/4 time. The exercise consists of two staves of music. The first staff begins with a triplet of eighth notes, followed by a quarter note, a quarter rest, and a triplet of eighth notes. The second staff continues with a triplet of eighth notes, a quarter note, a quarter rest, and a triplet of eighth notes. The piece concludes with a double bar line.

Alla breve

89. C

Musical notation for exercise 89, marked Alla breve, in common time (C). The exercise consists of two staves of music. The first staff contains a series of quarter notes, with some notes grouped as triplets. The second staff continues with eighth notes and triplets. The piece concludes with a double bar line.

112. $\frac{3}{4}$

Musical notation for exercise 112, in 3/4 time. The exercise consists of two staves of music. The first staff contains a series of quarter notes, with some notes grouped as triplets and some rests. The second staff continues with eighth notes and triplets. The piece concludes with a double bar line.

Musical notation for exercise 112, in 3/4 time. The exercise consists of two staves of music. The first staff contains a series of quarter notes, with some notes grouped as triplets and some rests. The second staff continues with eighth notes and triplets. The piece concludes with a double bar line.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γιάννου, Δ. (1995). *Ιστορία της Μουσικής – Σύντομη Γενική Επισκόπηση*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Νεφ, Κ. (1985). *Ιστορία της Μουσικής*. Αθήνα: Ν. Βότσης.
- Bannan, N. (2010). Embodied Music Theory: New Pedagogy for Creative and Aural Development. *Journal of Music Theory Pedagogy*, 24, 197-215
- Benjamin, T., Horvit, M.E., & Nelson, R. (2000). *Music for Analysis: Examples from the Common Practice Period and the Twentieth Century* (5th edition). Oxford University Press
- Burkholder, P. & Palisca, C.V. (2006). *Norton Anthology of Western Music, Vol. 1: Ancient to Baroque*. New York: Norton & Company
- Houlahan, M. & Tacka, P. (1990). Sound Thinking: A Suggested Sequence for Teaching Musical Elements Based on the Philosophy of Zoltan Kodály for a College Music Theory Course. *Journal of Music Theory Pedagogy*, 4(1), 85-109
- Jersild, J. (1966). *Ear Training: Basic Instruction in Melody and Rhythm Reading*. Copenhagen: Wilhelm Hansen
- Ottman, W.R. (2004). *Music for sight-singing*, Sixth Edition. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Philips, J., Piper Clendinning, J. & West Marvin, E. (2005). *The Musician's Guide to Aural Skills*, Volume 1. New York: W.W.Norton & Company
- Piper Clendinning, J. & West Marvin, E. (2005). *The Musician's Guide to Theory and Analysis*. New York: W.W. Norton & Company
- Ploger, M. (2011). *Musicianship Intensive Workshop Booklet*, Levels I and II.
- Rifkin, D. & Urista, D. (2006). Developing Aural Skills: It's not just a game. *Journal of Music Theory Pedagogy*, 20, 57-79
- Winterson, J. (2003). *New Anthology of Music*. Edition Peters